

GRANSKINGSUTVALGET

Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning

Årsmelding 2008 til Kunnskapsdepartementet

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

2 Utvalgets arbeid

- 2.1 Behandlede saker i utvalget
- 2.2 Avviste saker
- 2.3 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde
- 2.4 Refleksjoner over antall saker og utvalgets rolle

3 Nasjonale aktiviteter

- 3.1 Møter
- 3.2 Informasjon
- 3.3 Sekretariat

4 Internasjonalt samarbeid

- 4.1 Sverige
- 4.2 Danmark
- 4.3 OECD- Global Science Forum (GSF)
- 4.4 ENRIO (inkludert søknad til EU)
- 4.5 ESF - Steward of Integrity
- 4.6 ESF – Workshop i Madrid
- 4.7 Annet

Vedlegg:

Granskingsutvalget: Medlemmer og sekretariat
Utvalgsmøter 2007/2008

1 Innledning

Granskingsutvalget ble i henhold til forskningsetikkloven opprettet 1. juli 2007 med etterfølgende utnevning av medlemmer. Utvalget fungerte reelt fra slutten av 2007.

I henhold til Kunnskapsdepartementets veileder skal Granskingsutvalget utarbeide en anonymisert årsmelding til Kunnskapsdepartementet (KD). Denne årsmeldingen er den første og vil omfatte 2008 samt siste del av 2007.

2 Utvalgets arbeid

Utvalget avholdt et møte i slutten av 2007 og tre møter i 2008. I tillegg var det en betydelig korrespondanse pr. e-post. Den første perioden har stått i etableringens tegn med bl.a. drøftelse og fortolkning av lovgrunnlag, opprettelse av sekretariat, vurdering av utvalgets rolle i forhold til forebygging samt håndtering av konkrete uredelighetssaker. Det medførte drøftelse av arbeidsdeling mellom lokalt og nasjonalt nivå. På det nasjonale nivå har utvalget drøftet oppgavedeling mellom og samarbeidsmulighet med De nasjonale forskningsetiske komiteer i forhold til forebygging.

2.1. Behandlede saker i utvalget

Utvalget har gransket en egentlig innmeldt klagesak i 2008 (2007).

”Sak 1”

Klagen ble i oktober 2007 innmeldt av en forsker til De forskningsetiske komiteer, men ble som følge av opprettelsen av Granskingsutvalget overført hit.

Saken gjaldt påstand om uredelighet i forskning begått av en forsker i forbindelse med publisering av to artikler som beskriver resultatene fra en undersøkelse foretatt blant grunnskoleelever i en del av Norge.

Saken var før behandlingen hos Granskingsutvalget gransket av en ekstern kommisjon nedsatt av ansvarlig institusjon. Deler av saken ble bedømt av en statistikkyndig person tilknyttet den pågjeldende institusjon. Det var kommisjonens og den statistikkyndiges konklusjon at man ikke kunne konstatere vitenskapelig uredelighet.

Den pågjeldende institusjon var orientert om Granskingsutvalgets behandling av klagen.

Det ble innhentet uttalelse fra involverte parter. Saken ble drøftet på to møter i henholdsvis desember 2007 og februar 2008.

I følge klagen hadde den innklagede forsker:

- 1) Forsettlig foretatt forfalskning og fabrikkering av forskningsresultater og gjort seg skyldig i alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis
- 2) Tilbakeholdt uønskede resultater
- 3) Bevisst og villedende anvendt statistiske metoder, forsettlig unnlatt informasjon om korrekt metoddesign samt manglet framleggelse av innsamlede og bearbejdede statistiske data

4) Bevisst villed om andres bidrag til forskningen samt bevisst feilinformert om egne vitenskapelige kvalifikasjoner

I tillegg:

5) Kommisjon nedsatt av ansvarlig institusjon var ikke kompetent i forhold til bl.a. kvantitative undersøkelser og statistisk analyse.

Granskingsutvalget hadde i korte trekk følgende kommentarer til de enkelte anklagepunkter:

Ad 1

Klagen retter seg i stor grad mot det konkrete *skjønn* som er utvist i utførelsen av forskningen. Slik faller den utenfor rammen for det uredelighetskriterium som etter forskningsetikkloven er grunnlaget for utvalgets vurderinger.

Ad 2

Det fremgår ikke av klagen hvilke ”uønskede resultater” det i tilfelle skulle dreie seg om, og heller ikke hvilken interesse den innklagede forsker skulle ha i å holde tilbake de påstått ”uønskede resultatene”.

Ad 3

Man kan muligens ha ulike syn på hvor detaljert metoder og resultater presenteres, men i det konkrete tilfellet innebærer dette ikke at det er gitt et fortegnert bilde av virkeligheten.

Ad 4

Det er ikke i klagen nærmere underbygget hvilke konkrete personer som skulle ha vært navngitt og på hvilket grunnlag. Utvalget har for øvrig ikke konstatert alvorlige brudd på dette punkt. Utvalget har ikke konstatert uredelighet i forhold til innklagedes angivelse av vitenskapelige kvalifikasjoner.

Ad 5

Kommisjonen erkjente selv at dette kunne være et problem og åpnet op for annen etterprøving av innklagedes bruk av statistiske metoder. Granskingsutvalget finner ingen indikasjoner på at gransking gjennomført av nedsatt kommisjon og senere etterprøving via statistikkkyndig samlet sett har hatt vesentlige mangler, selv om det med fordel kunne ha vært redegjort mer utfyllende om etterprøvingen.

Utvalget erklærte sig enig med kommisjonen i at fremstillingsformen og de generelle konklusjonene i det berørte arbeid i liten grad kan sies å være i strid med forskningsetiske normer og verdier.

Konklusjon

Granskingsutvalget konkluderte *enstemmig* at den innklagede forsker *ikke har opptrådt uredelig*.

2.2 Avviste saker

Granskingsutvalget mottok november 2008 en klage vedrørende saksbehandlingen ved en institusjon. Saken gjaldt videre bruk av klagers forskningsresultater som andre i følge klager vil publisere. Henvendelse til Granskingsutvalget vedrørte konkret klage over uforholdsmessig lang saksbehandlingstid ved pågjeldende institusjon samt klage over hvem som behandlet saken. I svar til klager ble det opplyst at Granskingsutvalget ikke er

klageinstans i forhold til administrativ saksbehandling ved institusjoner, og at klagen vil bli videresendt til den pågjeldende institusjon.

2.3 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde.

Granskingsutvalget er iht. forskningsetikkloven tiltenkt en rolle som nasjonal ressurs og skal gi råd og veiledning.

Utvalget har i beretningsperioden fått en del skriftlige og muntlige henvendelser først og fremst fra enkeltpersoner, som har beskrevet potensielle uredelighetssaker med henblikk på å få svar på spørsmål om mulig behandling av den konkrete sak lokalt eller via Granskingsutvalget.

I en rekke tilfeller har utvalgets sekretariat, etter rådføring med utvalgets leder og/eller andre utvalgsmedlemmer, besvart henvendelser ved å sende brev med henvisning til og kommentering av gjeldende regelverk. Dette er gjort med henblikk på å gi den enkelte person nærmere grunnlag for å vurdere eventuell innmeldelse av sak, herunder om saken faller innen for utvalgets virkeområde. I andre tilfeller er det i første omgang blitt henvist til å drøfte saken på lokalt nivå jf. forskningsetikklovens forarbeider som forutsetter et slikt overordnet lokalt ansvar for behandling av konkrete uredelighetssaker. I et enkelt tilfelle er der blitt henvist til eventuelt å kontakte angitt ansvarlig myndighet i et annet land.

Utvalget og dets sekretariat har bistått en institusjon med informasjon om definisjoner og retningslinjer i forhold til plagiering, som ledd i institusjonens behandling av en konkret anklage om uredelighet. En sak som endte med konstatering av uredelighet.

I en annen sammenheng er en anonym person ved en unavngitt institusjon gitt informasjon om definisjoner og eksempler på håndtering av saker i utlandet om såkalt selvplagiering.

Endelig har Granskingsutvalget drøftet utformingen av et svar på henvendelse om god praksis i forhold til spørsmål om forfatterskap og medforfatterskap inklusiv forholdet mellom seniorforskere og yngre forskere.

2.4 Refleksjoner over antall saker og utvalgets rolle

Granskingsutvalget oppfatter i korthet sin rolle slik:

- i) fungere som kunnskapsressurs og veileder i forhold til institusjoner mv.
- ii) behandle saker (granske)
- iii) forebygge på nasjonalt nivå i samarbeid med De nasjonale forskningsetiske komiteer
- iv) systematisere erfaringer (hvilket krever input fra institusjoner)

En enkelt behandlet sak virker umiddelbart som særdeles begrenset og kan tolkes som om vitenskapelig uredelighet stort sett ikke forekommer, eller at sakene ikke kommer frem. Men der kan også være andre mulige forklaringer.

I perioden høsten 1994 til og med 1997 behandlet det nasjonale utvalg for vurdering av uredelighet i helsefaglig forskning nedsatt av Norges forskningsråd i alt fire saker hvorav en sak blev trukket av anmelder innen realitetsbehandling av utvalget. Utvalget diskuterte i sin første årsberetning mulige årsaker til det lave antall innmeldte saker og pekte bl.a. på at en del saker antagelig løses på den enkelte institusjon.

I Sverige nedsatte Vetenskapsrådet i 2002 en ekspertgruppe for behandling av innmeldte saker om vitenskapelig uredelighet. Den første sak kom imidlertid ikke før 2004. Vetenskapsrådets ekspertgruppe pekte selv på manglende kjennskap til ekspertgruppen som en mulig forklaring på dette. Ekspertgruppen har siden hatt en del saker hvorav flere har ført til konstatering av alvorlig vitenskapelig uredelighet.

Med forskningsetikkloven er det ikke lagt opp til at det er et i seg selv mål at Granskingsutvalget skal behandle mange saker. I henhold til forarbeidene til loven ligger hovedansvaret for behandling og forebygging av uredelig forskning på den enkelte institusjon. Det er mulig at vedtakelse av forskningsetikkloven og opprettelsen av Granskingsutvalget har ført til større oppmerksomhet rundt disse spørsmålene på institusjonene.

Med utgangspunkt i loven og andre lands nasjonale utvalgs erfaringer om antall saker spesielt i en oppstartsfasen, er det ikke overraskende at Granskingsutvalget har hatt så få saker. Samtidig er det helt i tråd med lovens intensjoner om funksjonen som en nasjonal ressurs at en del enkeltpersoner har henvendt sig til utvalget for å få råd og veiledning.

Granskingsutvalget vil imidlertid peke på at institusjonene i motsetning til enkeltpersoner ikke i særlig grad synes å ha anvendt utvalget som en nasjonal ressurs eller å ha orientert utvalget om håndtering av lokale saker. For bare å nevne et eksempel: Granskingsutvalget leste i slutten av 2008 i pressen om en sak som ble gransket ved et universitet. En sak som utvalget ikke var orientert på annen vis. Granskingsutvalget går ut fra at det kan være andre saker som utvalget heller ikke er blitt informert om. Saker som heller ikke har vært omtalt i pressen. Utvalget vil gjerne benytte denne årsberetning til å kommentere på dette.

I høringsnotat til utkast til forskrift for forskningsetikkloven heter det:

”Utvalget skal vurdere og behandle konkrete saker hvor det er mistanke om alvorlige tilfeller av uredelig forskning. Dette kan være saker som forskningsmiljøene ikke selv kan eller bør behandle bl.a. på grunn av mulige habilitetsproblemer, uten støtte fra et nasjonalt organ. Institusjonene er imidlertid ikke pliktige til å oversende alvorlige saker til utvalget.

”*Departementet har imidlertid forutsatt at utvalget informeres dersom institusjonen selv velger å behandle alvorlige saker.*” (Høringsnotat s. 7 – vår kursivering).

Det er utvalgets oppfattelse at det helt klart vil være en styrke i forhold til rollen som nasjonal ressurs og som vesentlig aktør i forhold til forebygging og utarbeidelse av veiledninger osv., hvis institusjonene var pliktige eller i det minste sterkt motiverte til å informere Granskingsutvalget om dels innmeldte (alvorligere) klager dels faktisk behandlede saker inklusiv resultatene. Det samme gjelder informasjon om organisering av uredelighetsarbeidet og det regelverk som institusjonene anvender.

I proposisjon til forskningsetikkloven heter det s. 51:

”Et nasjonalt organ for behandling av uredelighetssaker er med på å sikre en mer *enhetlig* behandling av de konkrete sakene. For ytterligere å bidra til *likebehandling* av uredelighetssaker skal *utvalget være en kunnskapsressurs for institusjoner og bedrifter*, som disse kan henvende sig til ved egen behandling av uredelighetssaker. *Utvalget kan på eget initiativ utvikle materiale og veiledere for behandling av uredelighetssaker ved institusjoner og bedrifter*” (vår kursivering).

Granskingsutvalget kan naturligvis få kjennskap til noen saker dersom en lokal avgjort sak innbringes av en klager/part som ikke er tilfreds med lokal behandling. Det vil i så fall være opp til Granskingsutvalget å avgjøre om utvalget vil granske eller henlegge saken. Såfremt det viser seg at utvalget også i fremtiden får få saker til behandling, fordi de fleste saker behandles på lokalt nivå (og ikke videreklares), vil det være ekstra viktig at utvalget orienteres om den konkrete håndtering av lokale saker. Slik kan utvalget oppsamle erfaringer og fungere som en nasjonal ressurs. Samtidig vil utvalget få kjennskap til antall saker og alvorlighetsgrad og dermed få grunnlag for å evaluere om det skjer en noenlunde enhetlig behandling av sakene.

På denne bakgrunn vil utvalget oppfordre KD til å overveie:

- om regelverket bør endres
eller alternativt
- å informere institusjonene *direkte* om at Kunnskapsdepartementet forutsetter at Granskingsutvalget informeres om trufne beslutninger vedrørende alvorlige saker
- å anmode institusjonene om å informere Granskingsutvalget om potensielle saker - ikke minst om saker som man går formelt i gang med å undersøke på lokalt nivå; inklusiv valgt fremgangsmåte
- å oppfordre institusjonene til å orientere om organisering av uredelighetsarbeidet og det regelverk som man anvender
- å oppfordre institusjonene til å søke råd og veiledning hos Granskingsutvalget omkring fortolkning av regelverk, definisjoner, erfaringer fra andre land osv.

I forbindelse med drøftelse av det regelverk som gjelder for Granskingsutvalget, har utvalget konstatert at regelverket for lokal behandling ikke samsvarer fullt ut med de nasjonale regler.

Granskingsutvalget vil derfor oppfordre KD til å overveie om regelverket bør klargjøres. Det gjelder spesielt i forhold til følgende:

- 1) Institusjonene bør følge samme saksbehandlingsregler som det nasjonale utvalget.
- 2) Klage over institusjonenes avgjørelse av en granskings sak fremmes til Granskingsutvalget som klageinstans tilsvarende at klage over uttalelse (avgjørelse) fra Granskingsutvalget behandles av et særskilt utvalg som nedsettes av KD for hver klage.

Slik det er nå synes det å være en svakhet at det er klagerett hvis en sak går til Granskingsutvalget – men ikke hvis saken behandles ved en institusjon. Som nevnt tidligere kan Granskingsutvalget på fritt grunnlag avgjøre om en sak tas opp.

Klage over selve saksbehandlingen ved en institusjon bør naturligvis følge de vanlige regler og rutiner for dette.

I forlengelse av ovenstående kan det opplyses at Granskingsutvalget på møte 24. november 2008 besluttet å søke å få møte med Universitets- og Høgskolerådets styre for å drøfte samarbeidsformer mellom Granskingsutvalget og institusjoner samt temaer av felles interesse. UHR har innvilget til et slik møte, men det vil først skje i 2009.

3 Nasjonale aktiviteter

3.1 Møter

Utvalgets leder deltok sammen med annet utvalgsmedlem på et møte 23. januar 2008 med Etikkrådet ved UMB. Man ønsket å samle erfaringer i etterkant av en konkret sak om uredelighet i forskning. En sak som involverte både UMB og UiO. På møtet diskuterte man håndtering av slike saker, men også rutiner for lagring av rådata samt andre tiltak i forlengelse av den konkrete saken, som for øvrig hadde fått en del medieomtale.

Granskingsutvalgets leder sendte i etterkant et notat med refleksjoner over møtet og en oppsummering av erfaringene fra den konkrete saken samt refleksjoner i forhold til:

- ansvar for å videreformidle erfaring til andre institusjoner
- ”nasjonal” oppfølging på systemkritikk
- refleksjoner i forhold til en granskings begrensninger i slike saker med stort antall medforfattere og med bevisproblemer

Det innebærer i følge Granskingsutvalgets leder at man bør overveie om det i noen tilfeller er behov for alternativer til egentlig granskning; eksempelvis nedsettelse av ”tradisjonell” faglig ekspertkomité.

Utvalgets leder og sekretariatsleder hadde 6. mars 2008 kontaktmøte med ansvarlige i KD. På møtet tok man opp KD's forventninger til utvalgets arbeid, og problemstillinger knyttet til fortolkning av regelverk, håndtering av saker samt informasjonsutveksling.

Granskingsutvalgets sekretariat hadde i starten av året et møte med ansvarlig for sekretariatet for det tidligere Uredelighetsutvalg for Medisin og Helse nedsatt av Norges forskningsråd, for å høre nærmere om spesielt erfaringene på sekretariatsnivå. Det ble det avtalt å få til et møte mellom Granskingsutvalget og representanter fra det gamle utvalget.

I forbindelse med utvalgets møte 24. november 2008 var leder samt sekretær for det tidligere Uredelighetsutvalg for helseforskning invitert til å møte Granskingsutvalget. På møtet var der en god dialog. Det tidligere utvalget kunne gi nyttig erfaring videre til det nye utvalget.

Granskingsutvalgets leder og sekretariatsleder deltok 9. mai 2008 på møte med lederne og sekretariatet for De forskningsetiske komiteer (NENT, NEM og NESH). Utvalgets leder orienterte om Granskingsutvalget. Samarbeid om det forebyggende arbeid, slik forskningsetikkloven legger opp til, ble drøftet. De forskningsetiske komiteer sluttet seg til et forslag fra Granskingsutvalget om å holde et offentlig felles seminar - med særlig henblikk på det forebyggende arbeid.

Det er senere bestemt å indra Universitets- og Høgskolerådet samt Forskningsinstituttene Fellesarena i forhold til dette seminaret. Granskingsutvalget har tatt initiativ til en planleggingsgruppe bestående av bl.a. representanter for disse organisasjonene. Planleggingsgruppen har utarbeidet en skisse til program for seminaret. Seminaret vil av praktiske grunner først kunne avholdes i 2009.

3.2 Informasjon

Granskingsutvalget hadde opprinnelig planer om eget nettsted, men da Forskningsetiske komiteer igangsatte en prosess for etablering av ny hjemmeside, besluttet Granskingsutvalget å kople seg på denne (men med *egne* sider for Granskingsutvalget). Derved forventes

synligheten å øke. Samtidig understøttes samarbeidet om forebygging. Endelig vurderes løsningen å være funksjonelt og økonomisk bra.

Utvalget har i 2008 hatt en midlertidig hjemmeside på www.etikkom.no.

Utover nytt nettsted vil Granskingsutvalget også involvere seg i et kommende forskningsetisk nettbibliotek (FBIB) for i samarbeid med bl.a. De forskningsetiske komiteer å bidra med artikler til bruk for forebygging og undervisning omkring vitenskapelig uredelighet.

Fraværet av store alvorlige saker har bevirket at det ikke har vært større medieomtale om verken utvalget eller konkrete saker. Utvalgets leder, medlemmer og sekretariatet har allikevel fått en rekke henvendelser fra journalister med etterfølgende omtale av utvalget eller konkrete problemstillinger i forhold til vitenskapelig uredelighet. Utvalgets leder er i tillegg blitt intervjuet om utvalgets rolle og arbeid av tidsskriftet "Forskningsetikk nr. 1/2008". Intervjuartikkelen førte til et debattinnlegg fra en forsker i et senere nummer av Forskningsetikk.

Utvalget har for øvrig drøftet spørsmål i forhold til å offentliggjøre avgjørelser og aktivt informere om disse. Det er utvalgets oppfatning at det bør være stor åpenhet, men at det i enkeltsaker (eksempelvis saker som kanskje mer er en personal sak enn en uredelighetssak) kan være grunner som taler for en mindre aktiv informasjon omkring avgjørelsen.

3.3 Sekretariat

Sekretariatet, som er samlokalisert med sekretariatet for De forskningsetiske komiteer, deltar i stabsmøter og løpende felles aktiviteter (inkludert faglige interne seminarer) for sekretariatene og deltar i felles møter mellom komiteene/lederne av de tre nasjonale komiteene.

Sekretariatslederen deltok på sommerkurs i forskningsetikk i Bergen arrangert av UiB i samarbeid med NEK og i mars 2008 på møte om UiOs Pilotprosjekt "IT-tiltak for å fremme god vitenskapelig praksis".

Sekretariatene for Granskingsutvalget og De forskningsetiske komiteer har i 2008 i fellesskap anskaffet et elektronisk journal- og arkivsystem.

4 Internasjonalt samarbeid

I følge Kunnskapsdepartementets veileder for Granskingsutvalgets arbeid (27. juni 2007) skal utvalget holde seg orientert om tilsvarende arbeid i andre land og samarbeide med eventuelle tilsvarende utvalg i andre land.

Ikke minst med få årlige saker er det viktig med utveksling av erfaringer med andre land. Det gjelder nordiske land, som har en forholdsvis lang erfaring med nasjonale ordninger for håndtering av vitenskapelig uredelighet, men også andre land for drøftelse av felles problemstillinger.

2008 har vært et år preget av mange internasjonale aktiviteter med relevans for Granskingsutvalget.

4.1 Sverige

Utvalget hadde august 2008 møte i Stockholm med Vetenskapsrådets etikkomité inklusiv "Expertgruppen för frågor om oredlighet i forskningen". På møtet, som hadde 28 deltakere,

ble en lang rekke felles problemstillinger drøftet. Videre diskuterte man regelgrunnlag, organisatoriske forhold og planer om omlegging av svensk ordning, forskningsetiske dilemmaer og erfaringer fra håndtering av konkrete uredelighetssaker. Det var enighet om at møtet var særdeles nyttig for deltakene fra begge land, og at man også fremover bør satse på den form for møter eventuelt utvidet med deltakere fra de relevante utvalg i de øvrige nordiske land.

4.2 Danmark

Våren 2008 var sekretariatslederen på møte i København med sekretariatet for de danske uredelighetsutvalg for å høre nærmere om de danske erfaringer fra mer end 15 års arbeid med uredelighet. Man ønsket å få svar på en lang rekke konkrete spørsmål om organisering av utvalgsarbeidet, sekretariatsfunksjon mv.

4.3 OECD - Global Science Forum (GSF)

I oktober 2007 nedsatte OECD's Global Science Forum en koordinasjonsgruppe vedrørende internasjonalt samarbeid om undersøkelse av vitenskapelig uredelighet (Co-ordinating Committee for Facilitating International Research Misconduct Investigations).

På gruppens første møte i desember 2007 deltok sekretariatslederen for NENT, utpekt av KD som representant for Norge. På de to møtene i 2008 (Paris og Wien) deltok også Granskingsutvalgets sekretariatsleder. Gruppen, som hadde deltagere fra ca. 25 land og en rekke internasjonale organisasjoner, utarbeidede i løpet av 2008 en rapport, som i endelig form vil bli presentert for GSF i 2009. Rapporten inneholder en "kokebok" for håndtering og undersøkelse av mistanke om uredelighet i internasjonalt forskningssamarbeid. I tillegg er man nådd frem til felles definisjon av sentrale begreper, foruten å fremme internasjonal oppmerksomhet omkring vitenskapelig uredelighet og skape et internasjonalt nettverk av eksperter.

Rapporten vil bli sendt til relevante nasjonale organer idet det vil være opp til de nasjonale organer å implementere rapportens anbefalinger.

4.4 ENRIO (inkludert søknad til EU)

I starten av 2008 ble det opprettet et europeisk nettverk for sekretariater for redelighet i forskning – ENRIO (European Network for Research Integrity Offices). Nettverket hadde sitt første møte i London. Utover Norge var ni land representert.

På møtet drøftet man dels formål og fordeler ved å opprette et europeisk nettverk; dels en større søknad til EUs 7. rammeprogram. Søknaden (European Coordinated Approaches to Research Integrity – ECARI) var et samarbeid mellom ESF (European Science Foundation), ALLEA (the European Federation of National Academies of Sciences and Humanities) og UKRIO (UK Research Integrity Office). Søknaden bestod av 7 "work packages" inklusiv en som vedrørte særskilt støtte til ovennevnte nettverk. På grunn av svakheter i andre deler av søknaden oppnådde den samlede søknad ikke støtte fra EU.

På et møte i september 2008 i Kroatia drøftede medlemmene av ENRIO konsekvensene av avslaget fra EU. Det ble konstatert at med manglende ekstern økonomisk støtte, vil de planlagte aktivitetene bli begrenset (eksempelvis opphold ved andre uredelighetssekretariater som del av kompetanseoppbygging). Men det var enighet om å føre nettverket videre for egne midler primært for å dekke reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med to årlige møter som vil gå på skift mellom de deltakende land. I tillegg var det enighet om at man skulle søke å

utvide antallet av deltakende land og ikke minst sikre at de forskningsmessig mest betydningsfulle europeiske land deltar i nettverket. Til sist ble det drøftet hvordan erfaringsutveksling og målrettede konkrete initiativ kan styrke arbeidet med uredelighet i forhold til utdanning og forebygging samt håndtering av konkrete uredelighets saker.

Møter vil bli avholdt i Amsterdam mars 2009 og i Oslo høsten 2009.

4.5 ESF - Steward of Integrity

I forlengelse av den første verdenskonferanse om Forskningsetikk (Research Integrity) avholdt høsten 2007 samlet ESF (European Science Foundation) inn opplysninger fra sine medlemsorganisasjoner om regulering og praksis i de enkelte land i forhold til å fremme god forskningsskikk. Fra Norge ble opplysningene om den nye forskningsetikkloven og De forskningsetiske komiteer samt Granskingsutvalget primært innhentet via Norges Forskningsråd og NENT.

Den samlede beskrivelse omhandlende 18 europeiske land finnes i rapporten ” ESF Survey Report: Steward of Integrity - Institutional Approaches to Promote and Safeguard Good Research Practice in Europe ” som ble publisert 14. mai 2008. (<http://www.esf.org/publications/corporate-publications.html>).

4.6 ESF – Workshop i Madrid

Sekretariatet deltok på et møte i Madrid om retningslinjer for Research Integrity arrangert av European Science Foundation og Det spanske forskningsrådet. Møtet hadde bl.a. deltakelse fra en lang europeiske forskningsråd, forskningsetiske komiteer, uredelighetssekretariater” i Europa og USA; foruten representanter for universitetsorganisasjoner, vitenskapelige tidsskrifter og EU.

Møtet førte til nedsettelse av et såkalt ”ESF-medlemsforum” inklusiv fire arbeidsgrupper som skal utarbeide opplegg om forskjellige temaer. Granskingsutvalgets sekretariat vil delta i en arbeidsgruppe som skal utarbeide en sjekkliste til bruk for etablering av nasjonale ordninger til fremme av god forskningsskikk og håndtering av vitenskapelig uredelighet.

Rapportutkast fra de fire arbeidsgruppene vil bli drøftet på felles møte i løpet av 2009. Et møte som samtidig forventes å utgjøre et regionalt opptaksmøte for den neste verdenskonferanse om Research Integrity som er planlagt avholdt i Singapore våren/sommeren 2010. På denne konferansen forventes det samlede resultat fra arbeidet i det europeiske medlemsforumet å bli presentert.

4.7 Annet

I Canada igangsatte man i 2008 en undersøkelse av eksisterende ordninger vedrørende ”Research Integrity” med en samtidig undersøkelse av ordninger i en rekke utvalgte land, inklusiv Norge. I den forbindelse ble Granskingsutvalgets sekretariatsleder intervjuet om forholdene i Norge.

De forskningsetiske komiteers og Granskingsutvalgets sekretariater hadde sommeren 2008 besøk av en delegasjon fra Sør-Korea som ønskede å få opplysninger om og drøfte erfaringer fra den norske organisering på området.

Vedlegg

Medlemmer av Granskingsutvalget

Professor Johan Giertsen Universitetet i Bergen, leder
Professor Rigmor Austgulen, NTNU, nestleder
Regiondirektør Edel Storelvmo, Høgskolen i Narvik/NHO Nordland
Professor Monica Martinussen, Universitetet i Tromsø
Dekan Tor Hauken, Universitetet i Stavanger
Professor Ragnvald Kalleberg, Universitetet i Oslo
Dosent Sighild Westman-Naeser, Uppsala, Sverige
Seniorforsker Cathrine Holst, Universitet i Oslo, varamedlem
Direktør Dag Slotfeldt-Ellingsen, Sintef, varamedlem
Professor Ingar Olsen, Universitetet i Oslo, varamedlem
Ass. Instituttssjef Sønneve Ølnes, TØI, varamedlem

Sekretariat

Sekretariatsleder Torkild Vinther (fra februar 2008)

Utvalgsmøter 2007/2008

Gardermoen 18. desember 2007
Oslo 25. februar 2008
Stockholm 19. august 2008
Oslo 24. november 2008

Granskingsutvalget

Prinsens gate 18

P.b. 522 Sentrum, 0105 Oslo

Tlf.: 23 31 83 00

Faks: 23 31 83 01